هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ...!

*

نووسینی عزیز نسین

*

وەرگێرانی : بهجت توفیق عبدالله

*

ژنم ، لە دەمێکەوە منجەمنجی لەگەڵ دەکردم کە خانووێك ، وەدەست بێنم ئەگەر چی کوخ یش بێت ! هەتا لە خانووی مەردمدا لەمو لەو هێندە قسەو قسەلۆکمان گوێ لێنەبێ‌و نازو فیزی خاوەن خانووان هەڵنەگرین . ئەو منجە منجە ئەوەندەی درێژە خایەند تا ناچاری کردم ، بەقسەی ژنکەم هەر چۆنێك بێت خانووێکی کۆن‌و نابووت بە قەردو فەرد بکرم .

دایکی جەنابی «مستەفا» لە شەش حەفت مانگی ئەوەڵدا زۆر خۆش‌حاڵ بوو ، بەڵام پاشان کەم کەمە دەستی بەرەخنەکردنێ کرد وەئەوشتەی کە لە هەمووشتان پتر ئەوی نارەحەت کردبوو ، نەبوونی تەلەفۆنێك بوو .

من بەرگەی هەر شتێك دەگرم ، بەڵام بەرگەی بۆڵە بۆڵی دایکی منداڵان ! ناگرم ، کەوتمە دەست‌و پێیان بۆ ئەوەی تەلەفۆنێك بکێشم هەتا ئەو کەمو کوڕی‌یە گەورەیە لابەم کە برِە برِە بەنسبەت خاتون بەشێوەی گرێیەکی دەروونی خۆی نواندبوو !

بۆ ئەم مەبەستە لە «ئەحمەدئاغا»ی دەڵاڵی موعامەلاتی تەلەفۆن پارامەوە کە بەقسەی خۆی سی ساڵە لەم کارەدایەو ئەویش یەکسەر تەلەفۆنێکی بۆ کریم .

قسەو برِیار هەمووی تەواو بوو ، پارەشم دایێ ، بەڵام هەتا مانگی ئەوەڵ لەگەڵ ئەوەش‌دا کە موعامەلاتەکە تەواو ببوو ، دەربارەی بەستنی تەلەفۆنەکە چ دەنگ‌و باسێك نەبوو ، هەتا رۆژێکیان مەرحەباو برادەراتیم لە لایەك دانا ! وقەزیەم بە «ئەحمەد ئاغا» گوت ! «ئەحمەد ئاغا» بەهەمان ئاوازی تایبەتی دەڵاڵان کە هەموومان دەزانین گوتی :

ـ کاك مەحمود منداڵەکانم بمرن کاتم نی‌یە کە سەرێك لە دایەرەی تەلەفۆن بدەم ئەگینا ئەو ئیشە هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ !! بەم قسەیە مانگێکی تر ئارامم گرت ؟

هەموو رۆژێ چاومان لە چێرەی رەش‌و کریتی

تـەلەفۆنـەکە بـوو بەڵکـو ڕۆژێـك لە ڕۆژان زەنگێـك لێبـداو بەکارکەوێ ..

بەڵام پاش تەواو بوونی مانگێکی ترکاسەی سەبرم پڕبوو تایبەت لە مـاڵێ ، لەدەست گاڵتـەو گەپی دایکی منـداڵان ئاو بەئیسراحەت لە گەرووم نەدەچووە خواریێو تەلەفـۆن ببووە مایەی یاری پێکردنی بێمەعنای منداڵان ! وسەرچاوەی تیز پێکردنی دایکی منداڵانو هـاوسێیان ! ئـەو بوو کـە ڕۆژێك بەیانی زوو خۆم گەیاندە (بنکـەی موعـامەلاتی تـەلەفۆن)ی ئەحمەد ئاغاو زۆر بەجیدی پێم گوت :

- ئـەحمـەد ئـاغـا ، تـو خـودا ئـەوە ویـژدانـە تـائێستـا تەلەفۆنەکەمت بۆ نەبەستاوە ، دەبۆمی تەواوکە
- بەگیانی تۆکاك مەحمود ، دەتائێستا ش دەرفەتێکم نەبووە سەری لە دایەرەی تەلەفۆن بدەم ، ئەگینا ئەم جۆرە شتانە هەر دوو دەقیقەی پێدەچێ !!
- کەواتە خولامتم ، وەرە بابچین ئەم کارە دوو دەقیقەییەی کۆتایی پێبهێنە هەتا وەکو دەربەدەر نەکراوم !
- باشە وەرە بابرۆین ..

دوور لە ئێوە ! بۆ لای دایەرەی تەلەفۆن بەرێ کەوتین !!

لە دایەرەی تەلەفۆن ، بەیاریدەی پرسگە موراجەعەت بەیەکی لە ژوورەکانمان کرد !!

ئەحمەد ئاغا ڕووی تێکردە فەرمـانبەرێـك کە لە پشت یەکەمین مێز دانیشتبوو :

- ببورن گەورەم من دەمەوێ تەلەفۆنێك .. فەرمانبەرەکە بێ ئەوەی تەماشای عەریزەکە بکات کە ئەحمەد ئاغا بۆ لای درێژ کردبوو گوتی :
- بێ زەحمەت ببیەنە نهۆمی دووەم ژووری نمرە 13 .

لەسـەر پلیکـانـەکـانی پـەییـژە کـە بـەرەو ژوور بێ هەڵدەگەڕاین ئەحمەد ئاغا ڕووی تێکردوو گوتی :

- وەرە .. نـەمگـوت هـەردوو دەقیقـەی پێ دەچێ .. !!

هەربگەینەچینی دووەم کارەکە تەواوبووە !

- تۆ بڵێیت هەتا نیوەڕۆ جێبەجێ بێت ؟
- نیوەڕۆی چی خاڵە ، وادەزانی بەگاڵتە پێت دەڵێم «هەردوو دەقیقەی پێدەچێ ؟ !»

تائێستاش کە تەلەفۆنت نەبەستراوە سووچی خۆتە (!) ئەگینا فەرمانبەران هەر عەریزەیان وەرگرتوو ، وەك بروسـك کۆتایی پێ دەهێنن !

لە ژووری نمرە «13»ی چینی دووەمدا پێنج شەش نەفەر لە پشت مێزە کانیان دانیشتبوون . یەکەم کەس کە سەری بڵند کرد ئەحمەد ئاغا بەخەندە لێوەوە پێی گوت :

- ببورە ، دوو مانگە تەلەفۆنێکم ...
- عاید بە (مستەفا خانە) !
- ئەو لە کوێ دادەنیشێت ؟
- لە ڕارەوی هەمان نهۆم .

بپرسە ، بپرسە ، ژووری مستەفا خانمان دۆزیەوە ، لە پشت دەرگای ژوورەکە ، لەوکاتەی ئەحمەد ئـاغا کـە سەرو قاڵبی خۆی ڕێك دەخست دەستی بەزمان لووسی کرد :

- ببنیت وەختی مـرۆڤ بـزانی بـە چ جـۆر دەچێتـە لای فەرمانبەران یەکسەر ئیشی بۆ جێبەجێ دەکەن ...

ئـەوانەی کـە دەڵێن لە دایـەرەکـانـدا کـەس ئیشی بـۆ ڕاناپەڕێندرێت لەکەمتەرخەمی خـۆیانـە ، جۆری قسـەکردن نازانن !! لەبەر هەندێش فەرمانبەرەکان لە گەڵیان گـرژو دڵ تـەنگ دەبن ، ئێستـا هەر بگـەینە پێش مستـەفا خـان ئیش تەواوە !!

دیـاربوو لە ژوورەکـدا چەنـد کەسێـك دانیشتبوون ، ئەحمەد ئاغا ڕووی لە فەراشی دەرگاکە کرد :

- برا کامە مستەفا خانە ؟
- کارتان لەگەڵ کامیان هەیە ، چونکە ئێمە چوار «مستەفا خان»مان هەیە ؟ !
- هەر بە ئێمەیان گوتووە مستەفا خان ئیتر کامیانە نازانم !
- باشە ، فەرموون ئێستا چ کارێکتان هەیە ؟
- موعامەلەی تەلەفۆنێکمان تـەواو کردووە ، مـاوەتە سـەر بەستنی تێلەکەی .
- ئیشی ئەو بەستن نی یە ! ؟
- خۆ هیچ نەبێ قسەیەکی لێوە دەکات .
- باشە ... کاتی لە دەرگا دەچنە ژووری بە دەستی ڕاست ژووری یەکەم مێزی سێیەم .

لە ڕووکاردا سەروسەکوتی مستەفا خان وای دەنوانـد کەپیاوێکی خاوەن تەجرەبەو دنیا دیتەبێت .

ئەحمەد ئاغا سـڵاوی کردو بـە ئەدەبو حـورمەتـەوە گوتی :

- گەورەم ، تەلەفۆنێك دوو مانگە ..

دیار بوو مستەفا خان قسەکەی بەچاکی گوێ لێ نەبوو ، لەبەرنەوە دەستی وەکو بلندگۆ ـ مکبرة ـ خستە سەر گوێچکەی و گوتی :

- دەبێ زۆرم لێ ببووری ... نەختێ دەنگت بەرز بکەوە

ئەحمەد ئاغا زیاتر چووەپێش و هەمان قسەی بەدەنگێکی بلند دووپات کردەوە . مستەفا خان گوێی لە سەرتاپای فەرمایشتەکانی ئەحمەد ، ئاغا گرت و تەنانەت چەندانە پرسیاریشی ئاراستە کردو پاشان کە چ قسەی پێ نەما دەربارەی بەستنی تەلەفۆنەکە ، سەری خۆی بادا و بەپێکەنینەوە گوتی :

- ها ، ها .. بەهەڵە چووینە !! دەبێ بچیتە چینی خوارەوە ، دەستی راست دەرگای دووەم

- گەورەم چوینەوێ ، ئێمەیان ناردە ئێرە .

- دیارە ناتانەوێ تەلەفۆنتان بگوازنەوە ؟

- نەخێر ، گواستنەوە تەواو بووە ، تەنها بەستنی ماوە ، مستەفاخان دەستی لەسەر هەنیەی دانا و نەختێ بیری کردەوەو گوتی :

- بێ زەحمەت ژمارەی تەلەفۆنەکەتم پێ بلێ .

ئەحمەد ئاغا بە دوو دەستان عەریزەکەی بۆلای درێژکرد کە ژمارەی تەلەفۆنەکەشی تێدا نووسرا بوو .

مستەفا خان ماوەیەك تەماشای ژمارەکەی کردو پاشان لە ناکاو وەك کەسێك کەشتێکی بێتەوە یاد گوتی :

- ئەم تەلەفۆنە راگیراوە ؟ !

- چی ؟ !

- راگیراوە !

- سەهووی قوربان ، من بەخۆم پێشی گواستنەوەی موعامەلەکەیم تەواو کردوە !

ئاوازی وەڵام دانەوەی قەتعی ئەحمەد ئاغا کاری خۆی کردو مستەفا خان دووبارە عەریزەکەی خوێندەوەو گوتی :

- ئاها ... لێم ببورە : من (2) دووم بە (3) سێ خوێندەوە !! ، ئێوە دەبێ تەشریف کەنە چینی چوارەم ژووری نمرە 26 پاشان شتێکی لە پەراوێزی عەریزەکە نووسی و دایەوە دەست ئەحمەد ئاغا .

وەختێ لە ژوورەکە هاتینە دەرەوە ئەحمەد ئاغا گوتی :

- نەمگوت ئەم کارە هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ .

- من گومانم نی یە بۆ نیوەرۆ تەواو دەبێت !

- پەح ، ئەوە چ دەڵێی . ئەم ئیشە تانیوەرۆ دەجار تەواو دەبێت !

هەر چونێك بوو ، گەیشتینە نهۆمی چوارەم لە ژووری نمرە 26 دا خانمێك دانیشتبوو سوراوی لە لێوەکانی خۆی دەسوی عەریزەکەی وەرگرت و پرسی :

- ئەوە چی یە ؟ !

- عەریزەی بەستنی تەلەفۆنە !

خانمی مەئمور پێکەنی .. ئەحمەد ئاغاش پێکەنی .. پاشان خاتوون کە لولەی مکیاجەکەی دەخستە ناو جانتاکەی ئیشارەتێکی بۆ پەراوێزی عەریزەکە کرد کە مستەفا خان شتێکی لەسەر نووسی بوو و پرسی :

- کێ ئەمەی نووسیوە ؟

- مستەفا خان !

- چی نووسیوە ؟ !

- چ بزانم خاتوون ، کاغەز لە دەست تۆیە قەرمووو بیخوێنەوە !!

- باشە ، کەواتە یەك دەقیقە مۆڵەتم بدەنێ ، بیدەمە هاورێکانم بیخوێننەوە !!!

- بۆ تۆ زەحمەت دەبێ !!

- تکا دەکەم کاکە ، زەحمەتی چی ، ئەرکی خۆمانە دەبێ یارمەتی خەڵك بدەین !

خاتون عەریزەکەی بردەپێش فەرمانبەرەکانی تر کە بۆی بخوێننەوە ئەحمەد ئاغاش دەستی بەئاخاوتن کرد :

- نەمگوت ئەوەندە رەش بین مەبە ! تەماشا کە هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ ،

هەر ئێستا بەس کەسێك خەتی مستەفا خان بخوێنیتەوە ئیش تەواوە !

خانمی فەرمانبەرو هاورێکانی دەکۆشان بۆ ئەوەی نووسینەکەی مستەفا خان بخوێننەوە چ تاقێکیان سەری لێ دەرنەدەچوو !

- نووسراوە : «ئەمر دراوەتە ئیجرا کە تەلەفۆنەکە هەراج بکەن»

- نە بابا «بۆ هۆبەی ... پارەدان رەوانە کراوە ...» !!!

- تا قوربانتان بم «بۆ دایەرەی گواستنەوە گەراندراوەتەوە .» !!!

بەم تەرزە هەر کەسێ بەتەرزێ پەروایزەکەی خوێندەوەو راڤەی کرد . !

خانم گەراوەو عەریزەکەی پێ داینەوەو گوتی :

- کاتی خۆتان بە فیرۆ مەدەن ، گومانم هەیە کە ئەم تەلەفۆنە ساغ نەبۆتەوە ، بریویانە !
- نابێ خاتوون ، چونکە لە مەحزەرەکەی وادیارە !
- کەواتە تەشریف کەنە لای جەنابی علی !
- ئۆدەی لە کوێیە ؟
- نهۆمی سێیەم ژووری نمرە 24

وەختی کە دوو دوو بەسەر پلیکانەکانەوە دەکەوتین گوتم :

- ئەگەر هەتا نیوە رۆیێ تەواوبێت باشە ها .. !
- هەتا نیوەرۆ .. ؟ ! ئەم کارە هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ ! ئیستا کاتژمێر یازدەونیوە ، تۆ بەتەمای تانیوەرۆ لەم شوێنە بین !! ؟

لە چینی سێیەم ، چووینە بەردەمی جەنابی علی ، ئەویش یەکەم جار عەریزەکەی خوێندەوە پاشان تەماشایەکی سەروگۆلاکمانی کردو ئینجا لەگەل ئەحمەد ئاغا کەوتنە ئاخاوتن و گوتی :

- براوە !!
- چی براوە ؟
- تەلەفۆن !
- لەبەر چی ؟
- بە تاوانی تەشقەلە پێکردن !
- بەکێ ؟
- چ بزانم بەنیادەمانی خودا زۆرو زەوەندن !
- کەی ؟
- ... تەحقیقم لەگەل دەکەی کاکە گیان ؟ دوو رۆژ لەمەوبەر .
- لە کوێ نووستوی باوکم ئەو تەلەفۆنە چوار مانگە گواستراوەتەوە وەتائیستاش نەیانبەستۆتەوە ، کتو دوو رۆژ لەمەوبەر قەشقەلەی لەگەل کراوە ! ؟
- ئاها .. تێگەیشتم .. برۆنە چینی یەکەم ژووری نمرە یەك .

لەژووری ناوبراودا ، ئەفەندیێك لەپشت مێزەکەی خەریکی جوینی سمێلەکەی بوو !

کە عەریزەکەی دیت تورە بوو و نەراندی :-

- بۆ چاوەدێری زنجیرەی موراجەعات ناکەن ، جەنابینە ئەم کارە هەر دوو دەقیقەی پێدەچێ ؟ !

ئەگەر لە سەرە تاوە بهاتاینە ئێرە سەد زەمان بوو ئیشتان جێ بەجێ کرابوو ، ئەحمەد ئاغا بە زەردە خەنەیەکەوە گوتی :

- لێمان ببورن .. زۆرمان ئازار داوین . ئیستا تۆبرا گەورەی ئێمەی دەبێ بەزووترین کات کارەکەمان بۆ راپەرێنی !
- تەنها دەتانەوێت ببەسترێت ؟ وەنییە ! ؟
- بەلێ ، بەلێ !
- ئێستا هەموو چوونەوە بەیانی کاژێر دوو بگەرێنەوە عەریزەکە شتان دەبێ وەرگرتەبکرێت ، سەرۆکیش دەستووری لەسەر بدا ئەو حەلە من کارەکەتان تەواو دەکەم .
- نابێ هەر بەم تەرزە جێ بەجێی بکەی ؟ !
- نەخێر ، دەستووری سەرۆك پێویستە . زوێر نەبن هیچ نییە ، هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ !! .

ئەحمەد ئاغا گەراوە لای من :-

- نەمگوت ؟ ! پاشان رووی لە لێپرسراوی بەستنی تەلەفۆن کردو گوتی :-
- باشە کەی بێینە لای جەنابتان ؟ !
- هێواری دەبێت ئیشەکانی ئەمرۆ تەواو بکرێت ! بەیانیش کە سەرۆکی بەرێز ، کۆبوونەوەی هەیە ... ئێوە دووبەیانی تەشریف بکەن .
- زۆر نییە ؟
- نە بابا ، ئەوجارەی هەر دوو دەقیقە تاخیردەبن !!
- باشە ، من ئیتر عاجزتان ناکەم ، ئیشە هی کاك مەحمودی هاورێمە ، خاوەنی تەلەفۆنەکەیە ، ئەگەر بەخۆی بێت خۆ چی تێدانییە ؟
- نەخێر ، چێ تێدایە بەسەر چاو ؟ !

ئێستا دوو مانگی رەبەقە کە هەموو رۆژ بەیانیان یەکەم کەس دەچمە دایەرەی تەلەفۆن و لە کۆتایی دەوامدا لەگەل فەرمانبەرەکان لە دایەرە دێمە دەرەوە بەلام بەستنی تەلەفۆن ، کە بەقسەی هەموویان «هەر دوو دەقیقەی پێ دەچێ» ئێستاو ئێستاش تەواو نەبووە !!